

XII Jornada del Grup d'Ètica

Susanna Montesinos Sanz

MFIC CAP Dr.G.Masriera i Guardiola. Vilassar de Mar

Barcelona, 30 d'octubre de 2025

Barbara Starfield va demostrar que els països amb sistemes sanitaris basats en l'atenció primària obtenen millors resultats en EQUITAT, EFECTIVITAT I EFICIÈNCIA

VALORS NUCLEARS DE L'ATENCIÓ PRIMÀRIA

1. LONGITUDINALITAT
2. ACCESSIBILITAT
3. INTEGRALITAT O VISIÓ GENERALISTA
4. COORDINACIÓ

Quin és el nostre àmbit de treball?= la consulta, els domicilis i la comunitat.
ATENCIÓ PRIMÀRIA ÉS GENERALISME.

1. Palacio Lapuente J. AMF 2019;15(8):452-459
2. Sánchez-Amat M et al. AMF 2021;17(2):76-84

FIGURA 1

Continuidad asistencial entre profesionales

Continuidad asistencial: carrera de relevos entre profesionales

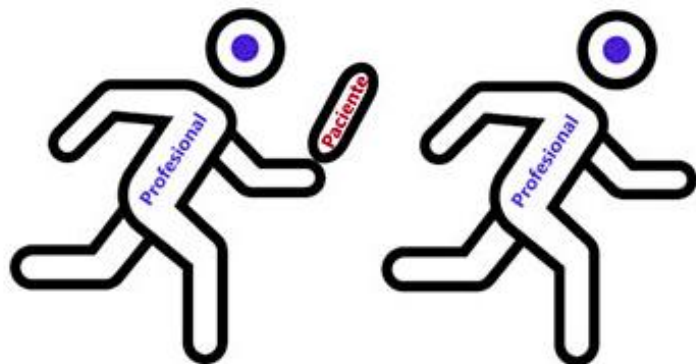

FIGURA 2

Longitudinalidad

Longitudinalidad: los pacientes y su médico marchan juntos

Longitudinalitat⁵

Segons paraules de Barbara Starfield: «Presencia i utilització d'una font professional assistencial regular al llarg del temps». Diu Barbara Starfield que l'essència de la longitudinalitat és el manteniment de la responsabilitat i la relació personal professional-pacient al llarg del temps (amb independència dels problemes de salut i inclús de l'existència de problemes de salut). Com a conseqüència, es produeix una relació de confiança entre el pacient i la professional de la salut, de manera que el pacient identifica a aquest/s professionals de la salut com la seva font de cures habitual.

Les bones pràctiques del metge i de la metgessa de família

Continuidad asistencial en atención primaria

≥10 años vs 0–1 año en la clínica actual
– reducción relativa

Uso de servicios de urgencias

-17%

(IC 95 % -19% a -21%)

Contactos hospitalarios no planificados

-20%

(IC 95 % -17% a -23%)

Mortalidad

-17%

(IC 95 % -15% a -21%)

Baja continuidad asistencial intersectorial

-17%

(IC 95 % -12% a -21%)

(adaptado por: Josep Vidal-Alaball)

Cohorte nacional danesa (4,53M adultos; 2022). Ajustado por demografía, factores socioeconómicos y 39 enfermedades de larga duración.

Fuente: Prior et al., *The Lancet Primary Care*, agosto 2025 (acceso abierto).

Continuity of care in general practice and patient outcomes in Denmark: a population-based cohort study

Anders Prior, Linda Aagaard Rasmussen, Line Flytkjær Virgilsen, Peter Vedsted, Mogens Vestergaard

- Estudi noruec de Sandvik et al (2022): ser atès pel mateix metge de família durant **15 anys** augmenta un **30% la supervivència** dels pacients, **redueix els ingressos hospitalaris i visites a urgències**.
- Revisió sistemàtica Pereira Gray et al (2018): mantindre el mateix metge de família durant més de **10 anys** redueix un **30% l'ús d'urgències**, **28% hospitalitzacions** i **25% mortalitat**.

LONGITUDINALITAT:

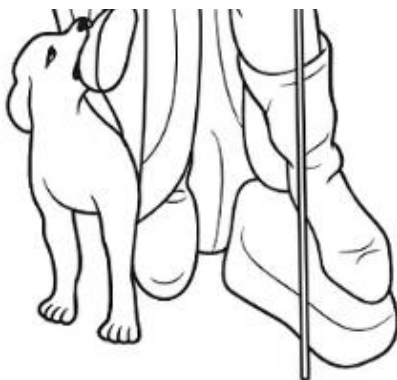
- MILLORS RESULTATS EN SALUT**
- ÚS MÉS RACIONAL DE SERVEIS SANITARIS**
- MÉS SEGURETAT DEL PACIENT**
- MÉS QUALITAT ASSISTENCIAL**

1. Prior, Anders et al. *Continuity of care in general practice and patient outcomes in Denmark: a population-based cohort study*. The Lancet Primary Care, Volume 1, Issue 2, 100016, August 2025

2. Sandvik H, Hetlevik Ø, Blinkenberg J, Hunskaar S. *Continuity in general practice as predictor of mortality, acute hospitalisation, and use of out-of-hours care: a registry-based observational study in Norway*. Br J Gen Pract. 2022;72(715):e

3. Pereira DJ, Sidaway K, White E, Thorne A, Evans PH. Continuity of care with doctors—a matter of life and death? A systematic review of continuity of care and mortality. BMJ Open. 2018;8:e021161. DOI: 10.1136/bmjopen2017-021161

4. Añel Rodríguez RM, Astier Peña MP. Longitudinalidad en Atención Primaria: un factor protector de la salud. Rev Clín Med Fam. 2022;15(2):75-76. DOI: 10.55783/rcmf.150202

- **ENVELLIMENT** DE LA POBLACIÓ I **AUGMENT MALALTIES CRÒNIQUES**.
- MANCA DE VISIBILITZACIÓ DEL VALOR CLÍNIC DE LA **LONGITUDINALITAT**.
- POLÍTIQUES DE RECURSOS HUMANS QUE FOMENTEN LA **INESTABILITAT LABORAL**.
- INNOVACIÓ ORGANITZATIVA I DE GESTIÓ IMPOSADA “DES DE DALT”.
- ORGANITZACIONS QUE PERPETUEN LA **LLEI DE CURES INVERSES** DE TUDOR HART.
- GESTIÓ CENTRADA EN LA DEMANDA IMMEDIATA= “**ACCESSIBILITAT**”.

LONGITUDINALITAT= EINA CLÍNICA EN RISC

1. Foto extreta blog Primum non nocere, de Rafa Bravo

Viabilitat del model clàssic de longitudinalitat (UBA)

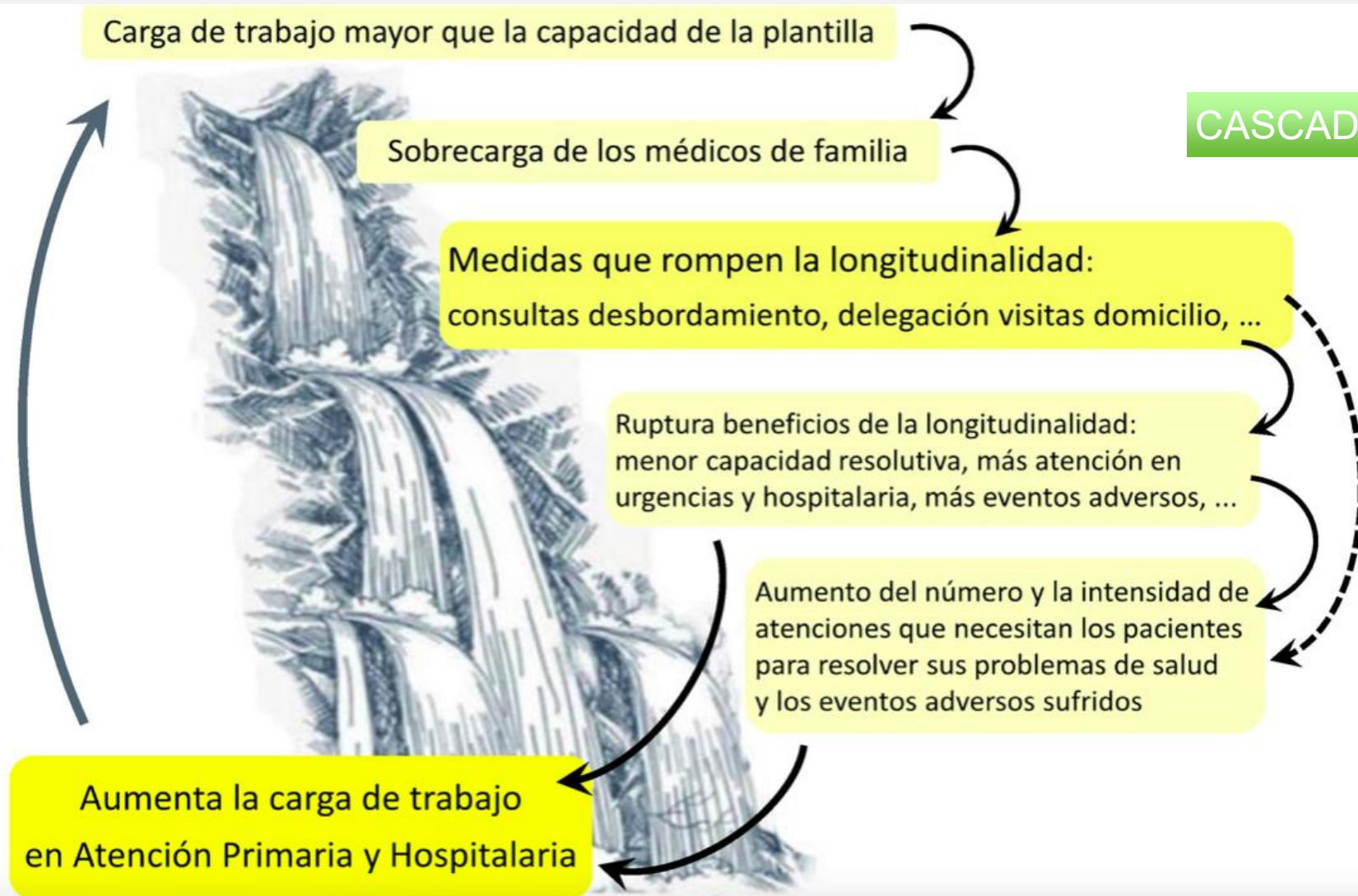
- MODEL ATDOM BASAT EN LA UBA
- ALTRES FORMES D'ORGANITZAR-SE:
 - UNITATS FUNCIONALS ESPECÍFIQUES PER ATDOM
 - HÍBRIDS

- Suport a Atenció Primària

- Ha demostrat beneficis en salut de la població
- No evidència sòlida de beneficis en salut.
- Trencament de la longitudinalitat i equitat.
- Trencament del contínuum assistencial propi del GENERALISME i FAMILIAR (seguiment al llarg de la vida de persones que formen un nucli familiar):
 - Erosió vincle= exemple de dol.
 - Pèrdua de visió del conjunt.
 - Pèrdua competencial= pèrdua habilitats.

... LA MEVA EXPERIÈNCIA...

CASCADA DE GESTIÓN

Palacios, J. No hacer para poder hacer: sensatez en las políticas, la gestión y la práctica. Atención Primaria. Volume 55, Issue 7, July 2023, 102646. <https://doi.org/10.1016/j.aprim.2023.102646>

- **COST D'OPORTUNITAT** (el que es deixa de fer per tal de fer).
- **NO MALEFICÈNCIA: NO ABANDONAR.** Desatendre a les persones que no poden arribar al centre d'atenció primària seria una acció maleficient.
- **AUTONOMIA** del pacient de poder triar mantenir la seva UBA:
 - La persona té dret a saber prèviament qui hi va i decidir si vol permetre l'accés a casa seva.
 - Dret a la intimitat i confidencialitat
- **EQUITAT:** duplicar feines
- **BENEFICIÈNCIA:**
 - Valoració de necessitats. De salut, socials, emocionals, espirituals.
 - Acompanyar, ajudar a la presa de decisions.
 - Ser present en les situacions de final de vida.

- ▣ **AFECTACIÓ SEGURETAT DEL PACIENT**
- ▣ **INEQUITAT: DIFICULTATS D'ACCESSIBILITAT**
- ▣ **JUSTÍCIA:**
 - ▣ Dret a la protecció de la salut, també de les persones que no poden sortir de casa (Llei de cures inverses)
- ▣ **LLEGAT DE LA NOSTRA PROFESSION**

- *“Es más importante saber qué tipo de persona tiene una enfermedad que saber qué tipo de enfermedad tiene una persona”*

Hipócrates.

- *“La longitudinalidad no es un atributo opcional, sino un derecho de los pacientes y una obligación de los sistemas sanitarios”*

